

Valtionavustukset kirjastoille

Hakija

Y-tunnus

0204819-8

Turun kaupunki

Sijaintikunta

Turku

Hakemuksen käsittelevä AVI

Lounais-Suomen aluehallintovirasto (LSAVI)

Yhteystiedot

Postiosoite**Lähiosoite tai PL**

PL 355

Postinumero

20101

Postitoimipaikka

TURKU

Maksuyhteys

Tilinumero (IBAN)

FI2657100420002032

Pankin tunnistetieto (BIC)

OKOYFIHH

Hankkeen tiedot

Hankkeen nimi

Kestävä kehitys Lounais-Suomen kirjastoissa – Missä ollaan, minne mennään?

Tiivistetty kuvaus hankkeesta

Hankkeella edistetään kestävästä kehitystä tukevia palveluita ja toimintamalleja sekä niiden markkinointia Lounais-Suomen kirjastoissa. Hankkeen toteuttavat yhteistyössä Kemiönsaaren, Marttilan, Porin, Pöytyän, Taivassalon ja Turun kirjastot, mutta hankkeen toiminta tukee myös muiden Varsinais-Suomen ja Satakunnan kirjastojen kehittämistyötä sekä markkinointia.

Hanke kohdistuu kokonaan tai pääosin hakuohjeen kokonaisuuteen

Kirjastojen vaikuttavuus, uudet toimintamallit ja kestävä kehitys

Ohjausryhmä

Virkanimike

AKE-informaattikko

Virkanimike

Kirjaston työntekijä

Virkanimike

Kirjaston työntekijä

Virkanimike

Kirjaston työntekijä

Virkanimike

Kirjaston työntekijä

Virkanimike

Kirjaston työntekijä

Virkanimike

Projektikoordinaattori

Organisaatio

Turun kaupunki

Organisaatio

Kemiönsaaren kunta

Organisaatio

Marttilan kunta

Organisaatio

Porin kaupunki

Organisaatio

Pöytyän kunta

Organisaatio

Taivassalon kunta

Organisaatio

Turun kaupunki

Toteutus

Toteuttava kirjasto

Turun kaupunginkirjasto

Vaikutusalue

maakunta

Toimintaympäristö

Kestävään kehitykseen on kiinnitettävä yhteiskunnassamme huomiota koko ajan enemmän. Kirjastot ovat aina olleet kestävän kehityksen asialla, sillä niiden toiminta perustuu lainaamiseen eikä siihen, että jokaisen pitäisi itse omistaa kaikkea tarvitsemaansa. Kuitenkaan Lounais-Suomen kirjastoissa ei ole vielä systemaattisesti paneuduttu kestävän kehityksen teemoihin, vaikka YK:n kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda 2030 julkaistiin jo vuonna 2015. Agenda 2030:n toteuttamisen päävastuu Suomessa on valtioneuvostolla, mutta muillakin toimijoilla on omat roolinsa sen onnistuneessa toteutuksessa. Kansalaisyhteiskunnan toimijat nostavat kestävyiden kannalta merkittäviä asioita julkiseen keskusteluun, ja monissa toiminnoissa kunnilla ja kaupungeilla on keskeinen rooli. Kirjasto on julkinen toimija, joka tavoittaa laajasti eri ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia kansalaisia ympäri Suomen.

Hanke toteutetaan Kemiönsaaren, Marttilan, Porin, Pöytyän, Taivassalon ja Turun kirjastojen yhteistyönä. Yhteistä toimintaa koordinoi Turun kaupunginkirjasto. Turun kaupunginkirjasto hoitaa Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamaa alueellista kehittämistehtävää Lounais-Suomessa, joten Turun kaupunginkirjastolla on jo olemassa valmiiksi verkostot, joiden kautta tavoitetaan kaikki alueen kirjastot. Lisäksi tukea saadaan kaupunkien ilmastotyöstä. Esimerkiksi Turun kaupungin ilmastotyö on Suomen kunnianhimoisinta ja kansainvälisesti tunnustettua: Turun tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2029. Kuitenkaan kaupunki ei voi yksin saada tavoitetta toteutettua, vaan siihen tarvitaan kaikki alueen asukkaat, yhteisöt ja yritykset mukaan, ja kirjastolla on tärkeä rooli alueen asukkaiden tavoittamisessa. Myös Porin kaupungilla tehdään tavoitteellista ilmastotyötä, ja Porin kaupunki onkin kuulunut jo vuodesta 2016 lähtien Suomen ympäristökeskuksen vetämään HINKU-kuntien verkostoon tavoittelemaan 80 % päästövähennyksiä vuoteen 2030 mennessä.

Hankkeessa on mukana kaksi kaksikielistä pilottikuntaa (Kemiönsaari ja Turku).

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteet voidaan jakaa kolmeen osaan. Ensimmäinen tavoite on viestinnällinen ja painottaa kirjaston näkyvyyden parantamista. Tavoitteena on nostaa kirjasto esille kiertotalouden keskuksina ja viestiä siitä laajasti eri kohderyhmille. Eri kohderyhmiä (perheet, nuoret, aikuiset) tavoitellaan eri tavoilla, jotta kohderyhmät saavutetaan mahdollisimman hyvin.

Toisena hankkeen tavoitteena on luoda alueen kirjastoille tiekartta, jonka avulla ne voivat suunnistaa eteenpäin kestävän kehityksen polulla ja tehdä konkreettisia tekoja oman kirjastonsa kestävyiden parantamiseksi. Kirjastot tekevät hankkeessa kestävän kehityksen lupauksia, joihin ne sitoutuvat ja jotka tehdään näkyviksi niin

henkilökunnalle kuin asiakkaillekin. Tiekartta laaditaan yhdessä kestävän kehityksen asiantuntijan kanssa, jotta tehtävät lupaukset kohdistuvat aidosti vaikuttaviin asioihin.

Kolmantena tavoitteena hankkeessa on tuoda esiin kirjaston asemaa hidastamisen ja syventymisen mahdollistajana ja edelläkävijänä. Kestävä elämäntapa voi vaatia kansalaisilta joistakin asioista luopumista ja elämänrytmin hidastamista, mutta toisaalta tilalle voi saada uusia asioita rauhoittumisen, syvemmän ymmärtämisen ja keskittymisen muodossa. Hyvä elämä yksilön näkökulmasta on usein myös hyvää elämää kestävän kehityksen näkökulmasta.

Toimintasuunnitelma

Hankkeeseen palkataan kokoaikainen hanketyöntekijä eli ekokoordinaattori vuodeksi. Hanketyöntekijän työskentelypiste on Turun kaupunginkirjastossa. Hanketyöntekijä toimii kirjastojen yhteyshenkilönä ja vastaa muun muassa hankkeen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä, hankinnoista sekä henkilökunnalle suunnattujen tilaisuuksien järjestämisestä. Hanketyöntekijän tehtävänä on kartoittaa kirjastojen yhteisiä tarpeita ja etsiä oikeanlaisia asiantuntijoita ja palveluntarjoajia vastaamaan niihin. Hankkeen aikana hanketyöntekijä järjestää koko Lounais-Suomen alueen kirjastotyöntekijöille suunnattuja työpajoja, keskustelutilaisuuksia ja koulutuksia.

Työpajojen ja keskustelutilaisuuksien tarkoituksena on vahvistaa vertaisoppimista sekä kehittää ja esitellä uusia tekemisen tapoja sekä saada alueen kirjastot oivaltamaan omat osallistumisen tapansa hankkeeseen. Hankkeen pilottikunnat (Kemiönsaari, Marttila, Pori, Pöytyä, Taivassalo ja Turku) pilotoivat toimenpiteitä, minkä jälkeen toimintaa saadaan levitettyä muihin Lounais-Suomen kirjastoihin. Hankkeessa on mukana kaksi kaksikielistä pilottikuntaa (Kemiönsaari ja Turku). Hankkeen työskentelykieli on suomi, mutta hankkeessa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan myös ruotsinkielisiä tapahtumia ja viestintämateriaaleja. Osa viestintämateriaaleista käännetään myös muille hankealueella puhutuille kielille.

Työpajoihin voi kuulua esimerkiksi alueen kirjastojen viestinnästä vastaavien yhteinen ideointitilaisuus, jossa etsitään hankkeen viestinnällinen kärki, jonka avulla kirjastojen roolista kestävän kehityksen keskuksena viestitään asiakkaille sekä suunnitellaan kirjastojen yhteistä viestintää. Varsinainen viestintämateriaali tilataan viestinnän asiantuntijalta. Kestävän kehityksen mainontaa ja mediaviestintää suunnataan etenkin aikuisille ja nuorille ja siihen voi kuulua esimerkiksi kirjastosta lainaksi saatavien erilaisten tavaroiden markkinointia. Kestävän kehityksen teemoista viestitään eri tulokulmista, jotta tavoitetaan mahdollisimman laajasti kirjaston asiakkaita: esimerkiksi ne, jotka eivät ole niin kiinnostuneita kestävästä kehityksestä, voidaan tavoittaa vaikkapa rahansäästöä korostamalla.

Hanketyöntekijä auttaa kirjastojen henkilökuntaa järjestämään kaikille avoimia asiantuntijaluentoja sekä muita esityksiä kestävän kehityksen teemoista, jolloin asiakkaat voivat itse miettiä omia tapojaan vaikuttaa ja vähentää kulutustaan. Asiantuntijaluentoihin etsitään vetovoimaisia puhujia, ja näiden luentojen kohderyhmänä ovat aikuiset kirjaston asiakkaat. Teemoja voidaan tuoda esiin myös esittävän taiteen keinoin, jolloin kohderyhmänä ovat ensisijaisesti perheet. Esimerkiksi teatterin keinoin voidaan saada eri ikäiset perheenjäsenet pohtimaan yhdessä vaikkapa kulutusvalintojen vaikutusta tulevaisuuteen.

Perheille kohdennetaan myös viestintää kirjastojen roolista hitaamman ja syvemmän elämäntavan mahdollistajana. Tätä tukemaan tehdään esimerkiksi kampanja iltasatujen ja yhteisen lukuhetken äärelle pysähtymisen tärkeydestä ja ruutuvapaan hetken viettämisestä päivittäin. Perheitä tuetaan ymmärtämään yhdessäolon, kiireettömyyden ja leppoistamisen merkitys omassa hyvinvoinnissaan kuluttamisen ja hektisen elämäntavan sijaan.

Hankkeen viestinnässä hyödynnetään olemassa olevia kanavia ja alustoja. Näitä voivat olla esimerkiksi eri kirjastojen sosiaalisen median kanavat, uutiskirjeet, verkkosivut tai tapahtumat sekä vakiintunut yhteistyö paikallisen median kanssa. Olennaista viestinnässä on, että sitä ei eriytetä omaksi lokerokseen, vaan se tulee osaksi kirjastojen normaalia viestintää. Näin sen jatkuvuus turvataan myös hankkeen päättymisen jälkeen. Kirjastoille tulevaisuutta varten luotava kestävän kehityksen tiekartta laaditaan yhdessä kestävän kehityksen asiantuntijan kanssa. Hanketyöntekijä etsii sopivan asiantuntijan, joka osaa auttaa kirjastoja löytämään sellaiset toimenpiteet, jotka ovat sekä realistisia että vaikuttavia. Nämä toimenpiteet julkistetaan ja niistä tehdään julkisia ilmastolupauksia, joihin kirjastojen henkilökunta sitoutuu. Koska lupaukset ovat julkisia, kirjastoilla on paine toteuttaa ne. Hanketyöntekijä auttaa kirjastoja sisäisessä viestinnässä ja henkilökunnan sitouttamisessa esimerkiksi järjestämällä alueen kirjastohenkilökunnalle yhteisiä keskustelutilaisuuksia.

Arviointi, seuranta ja vaikuttavuus

Hankkeen seurannassa pyritään kehittävään arviointiin, jossa toimenpiteitä kehitetään koko hankkeen ajan. Mittareita seurataan hankkeen edetessä ja jo suunniteltuja toimenpiteitä voidaan tarvittaessa muuttaa tai suunnata uusilla tavoilla. Hankkeen arvioinnista ja seurannasta vastaa ohjausryhmä, jossa on jäsen kaikista hankkeen pilottikunnista. Hankkeen vaikuttavuutta seurataan useilla eri mittareilla.

- Hankkeen tavoittavuutta kirjastojen henkilökunnan keskuudessa mitataan henkilökunnalle järjestettyjen koulutusten, keskustelutilaisuuksien ja työpajojen sekä niihin osallistuneiden määrällä sekä tapahtumista kerätyllä palautteella.
- Hankkeen tavoittavuutta asiakkaiden keskuudessa mitataan mediaosumilla, sosiaalisen median julkaisujen määrällä ja tavoittavuudella, järjestettyjen yleisötapahtumien ja niiden osallistujien määrällä sekä tapahtumista kerätyllä palautteella.
- Kestävän kehityksen tiekartan toteutusta seurataan kirjastojen tekemien ekolupausten avulla. Kuinka moni kirjasto saa toteutettua lupauksensa tavoiteajassa? Tiekartan toteutuksen seuranta jatketaan myös hankkeen päättymisen jälkeen osana Turun kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävän toimintaa. Seurannan tavat päätetään hankkeen aikana yhdessä alueen kirjastojen kanssa ja niihin voi kuulua esimerkiksi alueellisen kestävän kehityksen verkoston perustaminen.

Yhteistyötahot

Kemiönsaari
Marttila
Pori
Pöytyä
Taivassalo

Muut yhteistyötahot

Kohderyhmät

Kirjaston asiakkaat
Kirjaston henkilökunta
Lapsiperheet
Nuoret (13-19 v.)
Työikäinen väestö

Teema

Strateginen kehittäminen

Asiasanat ja tagit

kestävä kehitys
viestintä
näkyvyys
tulevaisuus
sitoumukset
kiireettömyys

Kustannusarvio ja rahoitus

Haettava summa (€)

70000,00

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

01.09.2023 - 31.12.2024

Kustannusarvio

Kustannus	Summa (€)	%-osuus	Erittely
Palkkakustannukset sivukuluineen / työpalkkio	41000,00	46%	Hanketyöntekijän palkkaaminen vuodeksi (sivukuluineen)
Matka- ja kuljetuskustannukset	5000,00	6%	Esiintyjien matkakulut
Aineet, tarvikkeet tavarat			

Palveluiden osto	44000,00	49%	Konsulttipalvelut 8000 €, viestinnän ostopalvelut ja mainonta 12000 €, yleisötapahtumien vetovoimaiset esiintyjät 24000 €
Tilavuokrat			
Muut vuokrat, leasingkustannukset			
Muut kustannukset			
Yhteensä (€)	90000,00		

Rahoitus

Rahoituslähde	Summa (€)	Erittely
Valtionavustus (haettava summa)	70000,00	
Kunnan rahoitus/kuntien omarahoitus	20000,00	Konsulttipalvelut 8000 €, viestinnän ostopalvelut ja mainonta 12000 €
Muu julkinen rahoitus ja avustukset		
Toiminnasta saatavat tulot		
Muu rahoitus		
Yhteensä (€)	90000,00	

Valtionavustuksen osuus kokonaisrahoituksesta
77,78 %

Tarkemmat tiedot rahoituksesta

Liitteet

Liitteen nimi	Kuvaus	Lähde
Turun kaupunginkirjasto_Kestävä kehitys Lounais-Suomen kirjastoissa_Aiesopimukset.pdf		Alkuperäinen asiointi
Turun vapaa-aikapalveluden TA 2023, sis. kirjasto.pdf		Alkuperäinen asiointi

Asioija

Asioijan etunimi

Outi

Asioijan sukunimi

Kari-Granfors

Asioijan valtuutustieto

Kirjasto-, liikunta- ja nuorisoasioiden valtionavustusten hakuasiointi

[Aluehallintovirastojen yhteystiedot](http://www.avi.fi) (www.avi.fi)